

տիպան թիւ 116:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մեր փրկութիւնը՝ Կրթութիւնն է։ Ամեն դեղ ամեն տխուր դեպք չէ։ ամեն անտէր մասնաւոր դեպք ունի։ զինուորագրութիւնն ալ թէպէտեւ մեր անտէրուն դեղերուն մէջ կրնայ համարուիլ բայց առաջարկեալ անտէր դարձանք չէ երբէք։ Եթէ պատճառը չի վերցընեն հիւանդութիւնը չվերնար։ Երբ հիւանդութիւն մը արեան ապականութենէ յառաջ եկած է, կարծեմ որ ջրով լուացուիլը և կամ այլ և այլ ոգիներ հոստտելը չեն կրնար հիւանդութեան յաղթել, այլ արիւնը մաքրել պէտք է և արիւնը մաքրող դարմաններուն վրայ խորհելու է։ Միշտ մեր թշուառութիւնը մեր տգիտութիւնն է, և ահա այս խօսքս հաստատելու համար փորձառութիւնը ինչ համոզումներ որ ցարդ գոյացուցեր է մեր մտքին մէջ զայն յառաջ բերենք։

Եւր որ ժողովուրդ մը այն աստիճան տգէտ և ռամիկ է որ չունի պարտք և իրաւունքի զգացում, չունի պատուոյ և մարդկութեան զգացում, իր քրտակը մտնողը միայն իր շահը՝ և իր քսակէն ելածը միայն իր փնտսը կ'հաւտայ, ուր որ ժողովուրդ մը իր մահը զատ լալ և իր բախտը զատ վայելելը սիրէ, անիրաւութեանց դէմ չունի բորբոքում, չունի գրգռում, հինգ զԿարտքը անձնիշխանաբար չտալուն և կամ չտալու համար լեզուն բերանը կը բանտարկէ, կ'ստրկանայ, աշառութեամբ պոչ կը շարժէ ասոր անոր, իր բռնաւորին սուտ փաղաքանքն կը յափշտակուի, կեղծ ժպիտէն կը կախարդուի, այս ինչ աղային, էֆէնտին, պէյն մէկ բարեւին մէկ գաղտնիք կը մատնէ, մէկ սուրճին մէկ բարեկամութիւն կը գտնուի։

Եւր որ ժողովուրդ մը անպատկերի հաւածանքները երազ կը կարծէ, մէկ սուտ խոստումներ համար ոճիւններու գործիք կը լըլայ, միով բանիւ, բարեկամիս բռածին պէս կերթայ իր դահճին ձեռքը կը լզէ, և չգիտեր իր չգիտնալն է իր թշուառութիւնը այս հոն, հոն միշտ զօրաւորին և բռնաւորին երկաթեայ ձեռքերը կիշխէ ու կիշխէ։ ուզէ զինուորագրութիւնը ըլլայ, ուզէ հասարակապետութիւն, ուզէ հասարակորդութիւն։

Ձինուորագրութիւնը պաշտպանող և զայն մեր թշուառութեանց միակ դարման քարոզող պարոնները, նամա նաւանդ Պօլսեցի պարոնները կաղաչենք որ ամեն բան Պօլսոյ չափով չի չափեն։ Ասիոյ չափերը տարբեր և շատ տարբեր են Պօլսոյ չափերէն։

Աստեք եթէ կուզեն աղէկ համոզուելու որ զինուորագրութիւնը չէ մեր թշուառութեանց դարման, թող գան մեր քով, ցուցնենք իրենց անթիւ գիւղեր և անթիւ ժողովուրդներ նոյն իսկ զինուոր տուող և տիրող ցեղէն, թէ ինչպէս գերի և խաղալիք են դարձեր զինուոր չտուող և քրիստոնեայ բռնաւորներուն և հարստահարիչներուն ձեռքը։ Գեղը գաչըրմազ ֆեղահէթի անունով յօգուածը Պատմական օրէնքի մէջ միայն վանեցի և Մեյնի Հայերուն նկատմամբ տեղ բռնած չէ, Տաճիկ գիւղերու մէջ աղջիկ վախճեցը և ամուսնական իրաւանց բռնաբարումը իրեն անօրինական գիւղաւաններ են դարձած։

Այս զինուորագրութեան խնդիրը հրապարակ ելելէն 'ի վեր շատ ատեն այսպէս կը պատասխանէինք մեր գա-

ղափարը հարցանող բարեկամաց։ «Եթէ օր մը Պօլսոյ Տաճիկ լրագիրները իրենց «Գաֆիլէթի» անհատում վիճելով կ'երջ տալով քիչ մ'ալ Ասիոյ մէջ գտնուող իրենց արեւակից և կրօնակից եղբայրը վիճակը աչքէ անցընեն և տեսնեն որ խել մը վաճառական անւանեալ քրիստոնեայ բռնաւորներ մէյ մէկ կամ աւելի գիւղերու մէջ գաղտնի թագաւորութիւն մը հաստատուելու 200, 500, 1000 դահեկանով շատ մը հպատակներ կամ լաւ ևս է ըսել գերիներ ստացեր են, զորոնք իրենց ուղած գունդով կը ներկեն մերկութեան, ահօթութեան և շատ ատեն ալ անբռնակարան մնալու կը դատապարտեն։ կանայք և տղայք գլուխներն բաց և ոտքերնին բոպիկ դողդողալով կաշխատին իրենց Զօրագծին ապառաժուտ դուրք կապանքներու։ Այս, Տաճիկ լրագիրները տեսնեն թէ ինչպէս այս ողորմած և քրիստոնեայ չօրագծիները բարեկամայնուն պէս իրենց հինգ անգամ առնուած առնելիք բռնացներու համար կը նետեն իրենց ուռկանը զագծիչներու խումբին մէջ և կընտրեն իրենց ոճովը «տին իման պիրմիթան» զագծիչներ, և կը խրկեն զանոնք այս խղճալի արարածներուն քով հանդերձ երկու կաթոն օղի և քանի մը ընծայներով, առաջինը զագծիչին վերջինը իմամ Մուսթաֆին, օրպէս զի ձեռք ձեռքի տան յանուն անիրաւութեան աղքատ հողագործին եղբ, գործիքը, սերմը և կամ տանը կահկարասիքը ծախել տալու և եթէ ընդդիմանայ անուանելու մէջ բռնաբարելու և կամ գլխի վայր կաշեկով գլուխին տակ կենդանուայ աղբեր ծխելու և այլ հաղարտ մէկ տանջանքներու ենթարկելու զորոնք մարդ կը ստիպ մի առ մի պատմական փորձերով և անխնայ շարունակ գրելու և բողբոքելու մինչև որ Պօլսոյ գտնուող իրենց կրօնակիցայ ուշագրութիւնը արժնցնեն չենք գիտեր թէ անոնք ինչ դարման պիտի առաջարկէին այս անտանելի թշուառութեանց վերջ տալու համար,» (կաղաչենք թող ընթերցողը զմեզ լուրագրերն իրեն աղագատեայ, մենք յանուն մարդկութեան կ'գրենք այս տողերը)։

Ձինուորագրութիւնը պաշտպանողները բողբոքի վերացական կերպով կըսեն թէ զինուորութիւնը այնպիսի կրթութիւն կամ այնպիսի մարդարան մի է որ մարդ մտաւոր և մարմնաւոր ու ժեր կըստանայ քաջ կըլլայ սրտով և բանիւ։ Աստեք չեն խորհիր որ երբ մարդ մը տգէտ է, անտարբեր և անըզգայ կըլլայ անտարբեր մարդը դժողք ալ խրկիս Արքայութիւն ալ խրկիս ինչպէս կերթայ այնպէս կուգայ, վկայ են խօսքիս դարձեալ նոյն գիւղացի և քաղաքացի Տաճիկները որոնք Օսմանեան բանակը կ'կազմեն կերթան գըշտանելու մէջ իրենց պայմանաւորման վերջը կուգան իրենց բռնաւորին ճանկը խրկեն, դարձեալ վկայ են խօսքիս մեր Հայաստանցի բռնաւորները որոնք այսչափ տարի Պօլսոյ պէս տեղ մը բնակելէն ետք բռնաւորի կերթան բռնակիր կուգան, ուր է այս քաջութիւնը ուր է այս ճարտասանութիւնը մեք տեսած չունինք։

Քրիստոնեան և Մոհամետականներուն ձեռքէն Հայաստանեւոյ քաջած տառապանքը քննութեան մասնաւորովին ուշագրութիւնը դէպ ի զինուորագրութեան հրաւիրած ատեն, յիշուցանալով թէ Հայ-Քրիստոնեայ հա-

մար ինչ բնենք՝ որոնք լի են ամեն քաղաքներու և գիւղերու մէջ, և որոնք շատ ատեն Քրիստի դիմակի մը տակ իրենց աղբիւն արիւնը կ'ծեն տղաբուկի պէս, յիշուցանալով արդեօք թէ ինչպէս խորտակենք այն չօրագծիական գաղտնի մեքենաները որոնք ժողովուրդը խաբելու և վախճելու համար հրահրուած են և կան միշտ, յիշուցանալով արդեօք թէ ինչպէս ջնջենք նոյա «օճախները» որոնց պատրիարքարանք թաղական խորհուրդ անունը տալով կ'ստիպուայ։

Ընթերցողը զմեզ չափազանց թող չսեպեն «Եթէ բնենք թէ» Ասիոյ մէջ Պիզմարքի գաղտնի աւելի նաւոր դատեր, և թախառական Հրէայէն տուի ստիպել վիպասանական իրողութիւններ կան որոնք գրելով չեն հասկցուիր՝ միայն այս ժողովուրդին մէջ ապրողին աչքը կ'զարնէ այս թմոխային երեւոյթները։

Բաց յայտնալէ կ'ըսենք չենք սխալիր ըսելու թէ, զինուորագրութիւնը հայրենիքի համար կըլլայ, ուր է մեր հայրենիքը որ զինուոր ըլլանք՝ եթէ պիտի ըսեն մեզի ահա Տաճիկաստան է, կըսենք անոնց ոչ, Տաճիկաստանը մեր հայրենիքը չէ՝ միայն զի եթէ Տաճիկաստանը իրօք մեր հայրենիքը եղած ըլլար, կառավարութիւնը մեր պատրիարքէն շատ յոռա՛վ մեղ զինուորութեան պիտի կանչեր ինչպէս կը կանչէ իւր աղբը, և բնաւ արդարութիւն չպիտի սեպեր այսպիսի ծանր մէկ բեռը միայն մէկ ցեղի վրայ բռնաւորելու, և եթէ պիտի ըսեն մեզի թէ թանդիմաթը զինուորութեան կանչած է զմեզ՝ կըսենք նոյա, բայց դեռ Գաղտնիք չկանչեց, և ինչ որ Գաղտնիք Հրամայեց թանդիմաթը չկրնալ կատարել, վասն զի դեռ ըստմականաւորութիւնը թանդիմաթին։

Թանդիմաթը Քրիստոնէից վկայութիւնը ընդունել կ'ստանանայ բոլոր չկատարեր, և ինչու ոչ ոչ։ հետեւեալ օրինակով բացատրենք. և մեր խմբագիրներէն շատերուն այս խնդիրը շուտով և եթէ Պատրիարքարանը իր սահմանադրութեան մէջ յօդուած մի ևս աւելցնէր ու գրէր «Յետ այսու ընդ ոչ ոք ծնցի 'ի ջրոյ և 'ի հողոյ տեսցէ զԱրքայութիւն Աստուծոյ» պիտի ընդունէիր, ոչ, և ահա ասոր համար

Ալ պատասխան չեմ տար եթէ ըսես ինծի. հապա թանդիմաթը չըսա՛ւ որ «Քրիստոնէայք յիշուցեցի և Մահմետականք 'ի մղիթի»

Խօսքիս կարգը չչլիթիւնը համար չեմ տղեր աւելի երկար գրելու այս բանիս վրայ միայն կաղաչեմ աղբային վարչութեան և Ս. Պատրիարք հօր որ սխալ և կարճատեւ քայլ մ'առ չառնենք արդէն առնուած սխալ քայլերը մեզի այսչափ տարիներ կ'ընդունէր տուին և դեռ տալու վրայ են. եթէ իրօք աղբին վերկութիւնն է նպատակ, կրթութիւն դարձեալ կրթութիւն և կրթութեան համար դրամ, թող այս ըլլայ մեր անհոյստ խնդիրը՝ «կարգ խնդրոյը» քիչ մը թմոյցնենք. և բանասէր իշխանները Անաթոլիոյ օգափու խութեան խրկենք. որ երթան այս միջոցաւ հասկնան թէ զգեալ չըսած տղու մը համար լաթ ձեւելու վրայ են։

Այս, կրթութիւն պէտք է ոչ միայն տղայոց համար այլ և մեծերուն համար, վասն զի եթէ հայրերը քիչ շատ չկրթես չարթնցնես տղայք կրթու-

թիւն տեսներիք չունին վասնորոյ դուրսերը կրթութիւն աշխատութիւն քարոզող բանիւրուն անձինք զրկուելու են խօսարաններ և լսարաններ հաստատուելու են Պատրիարքարանին հակողութեանը ատկ. նոյնպէս դպրատունները կարգադրուելու են և այլն և այլն։ Կը յուսանք որ մեր այս խօսքերը այն ճշմարտութեանց կարգը չանցնիր զուրոնք Պատրիարքարանը լսեց բայց չի գործադրեց։

»Չղանք կըսէր քանի մը ամիս յառաջ գաղղիեէրէն իլիւսթրատիօն լրագիրը (տես Մանգումէ թիւ 1331) իր հայրենակցաց. և մեր այս թշուառութիւնը մեր յանցանացը համար քաջելնիս ցաւ 'ի սիրտ հասկնալու համար կարգաւ սովորենք. մեր դրօշակներուն վրայ ազատութիւն, եղբայրութիւն, հաւասարութիւն գրելով գործ չլինար այս բառերուն նշանակութիւնը ալ գիտնալ պէտք է, արդ յիշեալ երեք բառերուն տեղ ամենուն հասկնալի նոր նշանը որ է կրթութիւն և աշխատութիւն անցնելու ատենն է։

Վերջապէս, Ֆէնէլօնը կըսէ, աղթթը բնէն՝ կարգալէն՝ և քննէն ետք հաստատ որոշեցի որ 'մի միայն ճշմարիտ եկեղեցի Հռովմայ եկեղեցին է։ Ես ալ կըսեմ խորհելէն՝ կարգալէն՝ քննէն ետք հաստատ որոշեցի որ մեր վրկութիւնը մի միայն կրթութիւնն է։

1871 դեկտ. 29 Քիւրասոն

Կ. Վահան

ՏԱՍԻԼԻՑԻ

ՕՍՄԱՆԼԻ ՄԱՍԻՑԻՍԻ

Տէմիր եօլարտան պահս խտէն Հէրէբաթ նամ ինկիլիզ զաղէթաք, եւ զբնտա նէշը օլունաճադ օլան Օսմանեան Կառնիւնի օրէնք ընդունան պիտի գիտատէ աչքը կէօրիւնէն կէլին պիտի մէք իչին բէսմէն նէշը օլունան իւնը տէրճ խտէրէք, ալ թիտէքի միւթաւանք իյնէմիշ տիր։

«Պունտան տնայլըն զայէթ խօշնուտ օլունաճադ իսլաւաթ, իշպու մէմարիքտէ իզամէթ իտիպ, եհալէրինտէ պիր թագըմ Օսմանը ֆօնտօլարը պուլունան պիր չօգընսան թաւաֆընտան մէգատիրիխասլըզա գապուլ օլունաճադ տըր։ Պունար, մէգըբիւր իսլահաթտա, քէնտիլէր իչին պէօլիւք պիր մէնփաթ կէօրէնէքէր տիր, Հիւքիւմէթի սէնիլէնիս դըրէտիթօսու եւլքսէլմէսի, օսմանը ֆօնտօլարը իւղէրինէ կէլիլի կիպի թէնսսիր իտիպ, ֆօնտօ ֆիեթաթարը տալի եւլքսէլիւր, ինկիլիթէրանը պիր չօգսահիպ սէրմանէլէրինի սէրլէթի պուսուրէթէ արթմաք, պիր չէյ տիր, ֆագաթ մէգըբիւր թէտպիլին էն զիեհատէ մուհիմմ նէթիմէսի չու օլաճադքի Օսմանլըլարըն թասարուֆունտա պուլունան օլ ճէսիմ վէ մուհիմմ մէմարիք քէսպի ինթիլար իտէճէք տիր, Պիւտէնին միւվաղէնէ պուլմաք իլէտէմիր եօլար վէ սայիր քեարըլ ամէլիւթ ինչաք միւմքին օլաճադ տըր։

Պունտանտա մատա, թիւրքիանըն տէլիլ եալընըլ քէսպի ինթիլար իյնէմէսի, հաթթա պազըլարըն էֆիքեարընա, վարըլըլ, քէնտի մալիլէսիլին էյի պիր հալտէ պուլունաքսնաթապի պուլունաճադտա տըր, չիւնքի, տէրլէր մէգըբիւր էֆիքեարա զահիպ օլունար, Բուսիա հիւքիւմէթի, չիմտի պիլէ, Թիւրքիատէ սիւահ գուվէթի իլէ զապիթ իտէրիմ տէլի իւմիտ իթմէլիպ, իլլա, քէնտի ալաճադ սահիլէրինէ պարմունու վիլէմէտիկինտէ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Թիւրքիա պիր թագաւմ գրքաւորաւ թագաւմ օլաւագ տըր տէյի զանն ի տիպ իշլէրին պու սըրաւարա կէմէսինէ պէքէմէքտէ տիր : Բուսիանն էհլի բօլիթիգլէրի տախի, իշթէ պու կիւնիւ գօլլամագ տաւըլար : Պուսիւր, Թիւրքիանն, հիշ պիրիսինին կարաքմը օլլամաքը հալտէ, հալընը պաշընա, Բուսիա կիպի վէ պէլքի տէ օնտան էյի սուրէթտէ, քէնտի տէմիր Խօլլարընը ինչա իշլէմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւքլէրինտէ, իւմիտլէրի նէ տէրէնէ պօշա չըգաւագ տըր աճէպ :

Թիւրքիանն թէքմիլ պօրճու -125 միլիօն ինկիլիզ լիրասընա հազըն պիր մէպլաղ - մէմալիքին գըլմէթինէ պագարագ հիշ նէվիտէն պիր շէյ տիր, ֆագաթ, ալթը այտան ալթը այա գուրօնլարը թէհտիյէ իշլէմէք իշին պիր գարար իւզըն իսթիգրաղ իթմէք ուսուլի տախի, տէյի հալընը գարարը, հաթթա մինասիպէթսիգ պիր շէյ տիր : Պու շէյ, թագաւթի իլէ, էմիլիէթի հալէ խալէլէթիլի, հէլէ չու վար քի Միւսիլիւմանլարըն, պօրճարընը կիւնիւտէ վիրի օլտուղարը մալիւմի ամմէ տիր : Թագաւթի իլէ հէյ քէն, իսթիգրաղ իսթիգրաղ իւզըրինէ իթմէսինին նէթիքէսի նէ օլաւագ տըր տէյի քէնտու քէնտուէն սիւալ իտէր : Պու շէյ, հանի իսթիգրաղ իւզըրինէ իսթիգրաղ իթմէք ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէմէք, չիւնքի վագըթ միւրուրի իլէ, էն զիտտէ ճէսիմսէրվէթլէրի պիլէ խարապ իտէմէքինտէ չիւհէ Խօք տըր :

Խօթիգրաղ օլլան հէյ պիր կէնի միլիօն իշլին, էվլէլէրի իսթիգրաղըն ֆալիլինտէն զիտտէ ֆայիլզ վիրիլմէքտէ վէ չօք տէֆա, Բամանլը մալիյէսի, զալէթ ֆէնա հալտէ կէօրիւլմիշ տիր : Թիւրքիանն չիւմտիքի ճահտ ու իգտամաթը, իշթիմայտէն օլտուղու իւզըն, Բուսիանն նիւնէթ ու էֆքեար վէ տէսիսէլէրին, սիւնկիւլէրտէն վէ զըրիւլը սէֆինէլէրտէն տահա զիտտէ էմին սուրէթտէ պօշա չըգարագագ տըր : Սոմալլըլար իշլին, քէնտի օրտուլարընտան զիտտէ, մալիլէլէրին էյի պիր հալէ վագ իշլէմէլէրի էհէմիլիէթտէն տիր :

Միլիլիւմէն պէրու իսթման պօլուն հիշ պիր թագաւթնտա գօլլար գուհուրաթը օլմատըլընտան, գարան թինա նէգարէթի, տիւնքի կիւնտէն պաշլաւարագ, կէմիլէրի թէմիլ թէգընէ վիրմէքտէ տիր :

Չաթը հաղթէթի ճահանէ, տէմիր քէօրիւնին, Աղագ գարու իլէ Ուն գարան արասընա վագ օլունմաքընը էմիր պուսուրմիշ օլտուղարընտան մէգըրի քէօրիւլիւ կէրլէթիլմէք իշլին հաղթտա մէգըրի մահէլլէրին տէնիլզ գըքըլարընա քէօրիւնին էնիւնէ կէօրէ պիրէր սէտտ ինչա օլունուպ, Գարա քէօյտէ հարըլան սէտտ իսէ հէտմ օլունաճագ տըր : Չաթը հաղթէթի ճահանէլէրի, Գարա քէօյտէն Եէնի ճտմիլէ կիտիպ կէլէլէրին չօգլուղունա պագարագ, մէգըրի տէմիր քէօրիւ օլ գատար միւհէքմ տէյիլ տիր տէմիլ վէ իշլէ պու սէպէպէ մէպին, մէգըրի քէօրիւնին չօգլուգ իշլէք օլմահան պիր մահէլլէ նագլ իտիլմէսինի էմիր պուսուրմիշար տըր :

Խօթմանպօլտա, Թէքէտէլէնիլ մէշհուր Ալի բաշանըն կէլէնի օլուպ, քէնտի աճալիպ հալ ու աթիլարը իլէ չօգլարա մալիւմ օլուն Մահմուտ պէյին իւզըրինէ մալիւմաթը օլմահան իւէք աղ ատամ վար տըր : Պունտան պիր

գալ ալ էվլէլ աղմի տարի պագա իշլէմիշ օլուն միւմալէյ Մահմուտ պէյ սահիհէն տիւմանէ իտի, ֆագաթ, հէյնէ գատար տա տիւմանէ իտի իսէ տէ, քէնտի մալ ու միւլքինի էյի իտարէ իտէր վէ վարտաթընը արթըրըրիտի :

Միւմալէյ, աղա էվլատ պըրագմաթը տըր տէյի զանն օլունտուղու իշլին, վէֆաթ իշլէտիքտէն սօնրա, մալիլինի պիր քըսմը մահլիւլէ կիթտի, վէ տիկէր պիր գըսմը տախի, Թէքէտէլէնի Ալի բաշանըն տիկէր պիր կէնի օլուն վէ չուրայի տէվլէթ աղալարընտան պուլունան իսմայիլ բաշահա կէլտի : Թէքէքէ պու սուրէթլէ թագաւթի օլունտուղտան տգ պիր վագըթ սօնրա, պիր արապ ճարիէսի մէյտանա չըգըպ, միւթէվէֆանըն նիքահալը գարընը պէն իմ վէ մէգըրի նիքահալտան պիր տէ էքքէք էվլատըմ վար տիլէքէք, միւրա իտտահալընա գալըքըր :

Պու իշ, սապըգ Շէյիս իւլ իսլամ Հաւանէ քէնտիսին հուզուրունա չըգարըլտը, ֆագաթ, Հիւսնի բաշա, մէրգումէ արապ հալահըպ գարըն թէհտա սիր իշլէթտիլիլինտէն, զէվալը գալը հաղթը չըգարըլտը :

Մէրգումէ, գաթիէն քէնտի տալաւընը զայպ իթտի տէյի զանն իտէքէն պիրտէ Հասան էֆէնտիլին վէ Հիւսնի բաշանըն աղլ օլունմալարը իւզըրինէ կէնիտէն իւմիտ իթմէքէ պաշալըպ, կէնի Շէյիս իւլ իսլամ հաղթէթլէրինէ իֆատէյի հալ իշլէմէքէ գարար վիրի վէ պու տէֆա տալաւընը գաղաթը : Շէյիս իւլ իսլամ Մօլլա պէյ հաղթէթլէրի, էվլագըլարը թէֆիլիշ իտիպ պագար քի նիղաթընտա նիքահալ օլմիշ, վէ պինաէն ալէյ, մէրգումէ, միւթէվէֆանըն նիքահալը գարընը վէ չօնուգ տախի քէնտի էվլատը տըր, իմտի իւլամ իտիպ, շէրի շէրիֆ ահքահմընա Մահմուտ պէյին միւրասընը, մէրգումէ գարընա իլէ էվլատընա տիլէր տէյի հիւքմ իտէր :

Կէրէք մահլիւլէ կիտէն վէ կէրէք իսմայիլ փաշահա վիրիլէն մալլէրի կէրի վիրտիլթէքէք վէ Մօլլա պէյ հաղթէթլէրին մալիւմի ամմէ օլուն տօլլուղունա կէնի պիր իսպաթ օլուն մէգըրի հիւքմ, իսթմանպօլ տալիլէլէրինտէ չօգլարըն աղլընտա տըր :

Ա. Հէրըմ — Սիրէքի իսթիլէսինտէ ինչա օլունտան տէմիր իսթիլ իւզըրինտէ վալօնլար իշլէտիլինտէ, Եալը քէօլիւնտէ պուլունան տէօքմէսանէնէ մահլուրու տօգլունաճաղընտան, մէգըրի տէօքմէսանէնին Պալատ ճիլարարընա նագլ իտիլմէսինէ գարար վիրիլմիշ տիր, թահմին օլունտուղունա նէգարէն մէգըրի կէնի տէօքմէսանէյէ 36,000 լիրա կիտէնէք տիր :

Պարա տա Պօսթօր զաղէթաթընտա օգլունտուղունա նէգարէն, քէմալ բաշա հաղթէթլէրին մալտուլի Սայիտ պէյ, Հագալիք նամ Օսմանլը զաղէթաթընա մահարըրիլը իթտիլի իշլին, մէմուրիլթիլինտէն աղլ իտիլմիշ տիր :

Թիւնա ըրմաղը, Թուլա, Կալալ վէ իսպայիլա արասընտա քտալիլէն տօնմիշ օլունտուղունա, պուլար էրիտիլինտէ սու ճօլիւնլուղու օլուր տէյի գօրգըլմագտա տըր, մէգըրի թէհլիքէնին էօնիւնիւ ալմագ իշլին մալտուս պիր գօմիսիօն նասպ օլունմիշ տուր, ֆագաթ, սէյլէնտիլինէ նէգարէն, մէգըրի թէհլիքէնին էօնիւնիւ ալմագ միւմքին տէյիլ իմիշ :

Օրալարտա պու սէնէքէք չիտտէթլի գըլ իթմէքտէ տիր :

— Բօսթալանէ մէմուրլարը մաշընտան կիւղտէ 35 թէնիլ իտիլմիշ օլտուղու իշլտիլմիշ տիր :

Պու հագընլարտա պաղը էվրագը հալատիսին իտարէի տախիլիլէ վէ մէսալիլ իտարիլիլէ վէ մէգհէպիլէյէ տալիլ թագ վէ նէշը իլլէտիլիլէ մէգալաթտէ, թարիգի իթիտալ վէ պիթալաթիտէն չըգըլուպ, շախսիլաթ վէ պէյնէլիլէլ նիղա վէ իսթիլաթի միւհիպ միւթալէթ իլլէ իշլիլալ օլունմագտա օլտուղու մալլէթէսիլ միւշահէտէ գըլընմագտէ տիր :

Ղաղէթալէրին նէշըի հալատիս վէ պէյանը էֆքեար վէ միւթալտալէ մէգլունիլթլէրինտէ նիղալմագթը մալտուսէ իլլէ թայիլ օլունմիշ օլտուղընտան, վէ պուլուն իտարիլին չըգըլտըրի վէ շախսիլաթի վէ գէմ վէ գատհի միւթէլալմիլին վէ մալաթըպի զայրի մալային մէգալաթ իլլէթիլիլէնտէ նէշըինտէն թէվէգըլ օլունմագտըլ վէ իտուսու մէսալիլ մէգհէպիլէյէ միւթէալլիւք միւպահիտէ, գալտէյի էտէպ վէ պիթալաթիլէրիլէ գըլընմագտըլ հալտէ, տալիլիլ միւթալաթ մէգպուրէն հիւքմի նիղալմէ միւրաճալ իլլէյէնէլինտէն, քէֆիլիլէթ մալիւմ օլմագ իւզըն, էվլէլ պէ էվլէլ իլլէթարէ իպթիտար օլունտի :

(Ռէմի)

ՍՈՆ ՀԱՎԱՍՏԻՍԼԵՐ
ԱՎԱՐԻՍ-ՄԱՃԱՐ
Վիլէնա 20 յուն.
Իմէրաթօրիշա էլիղապէթ, նամիղաճ օլտուղունտան, օտաթընտան տիլալը չըգմագտա տըր :

ՅՐԱՆՍԱ
Յրանսա 20 յուն.
Միլլէթ մէճիլի, ինսանա իւք իգթիլա օլուն շէյլէր իւզըրինէ վիրիլիլ թարհ օլունմաթընա տալիլ գանուն լալիհասընը գապուլ իլլէմէտիլի իշլին, Մ. Թիլէր իլէ գապիլէթօ իսթիլիլ իթտիլիլ :

Վէրսալ 20 յուն.
Բէսմիլ—Միլլէթ մէճիլի, ճիւմսուրիլէթ թէյիսի Մ. Թիլէրին իսթիլիլաթընը գապուլ իթմէտիլ, Մ. Թիլէր, պուլուն իւզըրինէ, իսթիլիլաթընը կէրի ալտը :

Բարիս 21 յուն.
Մ. Թիլէր, իսթէմէլէրէք իսթիլիլաթընը կէրի ալտը, վէ օլտուսա վէ Բոտալիլէ թէրպիլիլէ տալիլ իսլահաթլար հագընտա մէճիլիլէ էքսէրիլէթիլ վէ պու լարգ մուրաղար վուղու պուլաճաղը հագընտա գօրգու պէհան իլլէտի :

ՍԱՐԱՖԻԹԷ
ԳԱԼԱՅԱ ԲԱՃԱՍԸ

Խահ Բահ 108 ունիւր ալաւագար	56-02
» » 11 » Սապահ ալաւագար	56-05
» » Սաթթ 6	56-14
Խաթիլարա 1885	55-35
» 1885	55-38
» 1889	50-00
Սաթիլթէ ժէնէրալ	10-16
Քրիտի	15-01
Քըմէնտըֆէր սէհիլիլիլ	16-7
Թրամալ հիսսէ լիլ 210 զալալ իտիլիլ	

Ագէլէլիլ Բիւսալ 11 Յունիւլար	
Ինկիլիլ լիրալ	109-15
Յրանսըլ ալթունու	87-06
Բօլ	89-10
Գըլմիլ ալթունու	81-24
Քիւնալ Մէճիլիլ (Ֆարգը)	1-28
Քիւնիլ վէ մէթալլէ (Ֆարգը)	105-
Պագըր	118-20
Գուրօն սըօնթօու	0 0 1 1/2

Բարիս զաղէթալարընտա օգլունտուղունա նէգարէն, Գօմիւն հէնկէալմընտա գօմիւնիլթլէր թարաֆընտան աթէլէ վիրիլիլ խարապ իտիլէն հիւքիւմէթ գօնալը շէհիր թարաֆընտան վէ թիւլըրի սարաթ իլէ Բալէ-Բօալա նամ սարալ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան կէնիտէն ինչա օլունաճագ տըր : Չաթէն լէթիօն տ'Օնէօր նամ սարալ, էթթէտէն պէրիտէն աղճէ տէվլիլիլէրէք կէնիտէն հարըլմիշ տըր :

Մուհասէպէ տիւման, կըրընիլ տ'Ապօնտան թագիր օլունտա տալիլէ վէ մալիլէ նէգարէթիլ թէքմիլ սուրէթտէ խարապ օլմիշ օլտուղունտան, տուլալարը աշաղը արընպ, արալարը տախի սաթըլաճագ տըր :

Շիրէթիլ միլլէլիլին, Նիւ Եօրդտա պուլունա աղալարը, թիւֆէնկէ թուլուն Բօսիլ, Յէրըն, Պուրօսա, վէ Գըրէմիլէօնիլ զիլլէրին միւշէրէք գըլմագ իլլին, 1871 զէկտ. 17 տէ, Նիւ Եօրդըն պաշընա թիւճճար մահէլլէլէրին տալալարալ պէօլիւք պիր կէօնթէրիլ իթմիլլէր տիր : Մէգըրի կէօնթէրիլ հէնկէալմընտա տալիլիլ հալէ խալէլ կէթիլիլիլ հիշ պիր ուղունտուղուգ զուհուր իթմէլիլ տիր :

Միւլթէմէտիլ Ամէրիկանըն պօրճու, գէկտէմէրիլ ալընտա, Կ. միլիօն 500 պիր տօլար էքսիլմիշ տիր :
Խաղիլէտէ, 111 միլիօն 500 պիր տօլարըլ ալթուն վէ 18 միլիօն 750 պիր տօլարըլ տախի գալմէ պուլունմագտա տըր :

Յրանտա Հիւքիւմէթիլին թէսիլ զաղէթալարընտա օգլունտուղունա կէօնթէ, գէկտէմէրիլ 9 ունու կիւնիլէտէլին, Գօմիւնիլթ մահպուլարտան 13299 նէֆէրիլին մուհաքէմէլէրինէ պաղըլմիշ, վէ պուլարտան 1774 նէֆէրիլ, չու եա պու ճէգալարա հիւքմ օլունուպ, 11-523 նէֆէրիլ տախի, ճէգալը սէրպէլթ սալը վիրիլմիշ տիր :

Վէլէն կիւնիլէր, պիր Բաղար տապահընը էքքէնտէն, կիւնէ պէքիլէրիլտէն պիրիլիլ, Բարիսին իւլ տը Պըրիւքալ նամ սօգալընտան կէլմէքտէ իքէն, կէր իւզըրինտէ, 14 եաշընտա պիր չօնուղուն էօլիւսիւ հալմագտա օլտուղուն կէօրիլալ, ալը տէրհալ զապիլիլէ մէրքէլինէ նագլ իլլէմիշ տիր :

Մէրգում չօնուք, սօգալարտա կէլիլալ չալըլ չալան իլէմիլթէլ (Սարտիլիլալ) մուղիլաճըլարըն էսիլալընը կիլիլմիշ, վէ թէլլէրի գօրմիշ օլուն քէմանը տախի, սըգը սըգընա, գօլլարըլըն արաթընտա պուլունմագտա տիր :

Պիլարէ չօնուք, սօգալարտա տօնմիւշ, վէ ճէպլիլ տախի պօմպօլ իտիլ :
Օտէստան Բարիսէ կէօնտէրիլմիշ օլուն պիր մէթիլալալ օգլունտուղունա կէօրէ, շէհիր մէգպուրա կիլիլմիլ սէքիլ բարէ զալէթ մէթիլթ թօլլար վաթըլ օլուպ, մէգըրի թօլլարտան օն տէօրթ գըլմալը, կէրէն կէօնտէրիլիլ տիր :

Պէրլինտէ, զայլէթլէ շէտիտ պիր չիլէք խաթալըլը պաշ կէօնթէրմիշ օլուպ, կիւնտէ 40 նէֆէր քէսան էթլմէքտէ իմիշ :

Վէրսալալ աղտը մէճիլիլ իթմէքտէ օլուն իւլիլիլէն Հարապ տիլմալը, աղ վագըթտան, Ֆիլիլալ իլալը, Պէրլիլէրիլ, լանտէրիլ, վէ վրօպիլէսիլիլ, վէ Գօմիւնիլ սալիլ պաղը գաշագա :

զաւարճը եւ խոստ եւ պաշտարանը, վէճ-
հասքը, հօլմիւշ օլտուգլարըն ապիր
մըգտարի քիֆայէտէ իսպաթ պուլուն-
մանն քեաֆֆէյի Գօմիւն սէրկէրտէ-
լէրինի, ալէյիլէրինտէն մուհաքէմէ ի-
տէճէք տիր :

—Բարիտէ թապ ու նէշը օլունան
Բարի ժուրնալ նամ զաղէթատա, ա-
թիտէքի սուրէթտէ օգուլունու տուր :

«Տէպա նամ զաղէթա, առէթի
վէճի իւզրէ քէնտի մալիւմթընը,
Բրուսիա ալէթի պուլունմուշ օլմադը
մալիւմա ամմէ օլան ժուրնալ տը ժը-
նէվ նամ զաղէթատան ալըր :

«Մէգըիւր Տէպա նամ զաղէթա,
Պէրլինտէն ժուրնալ տը ժընէվէ եա-
ղըմը օլան պիր մէթմուպուն սուրէ-
թիլի տէրճ իլլէմիլ տիր :

«Մէգըիւր մէթմուպուն, Պրանսա-
տա թէքրարէն գարընըգլըգլար զու-
հուր իթտիլինտէ, Ալմանեալըլարէն,
կէչէն Օգոստոս այլնտան պէրու քէն-
տի օրտուլարը թարաֆընտան թէքը
իսիլմիլ օլան զաղալարը թէքրարէն
քէնտի զապլըլարէն կէչիլմէքիլէք հու-
գուգուլուն մալիլ պուլունմադլարը,
սուրէթի գաթիլտէ թաստիք գըլըն-
մըլ տըր :

«Էկէր գուտրէթ, հուգուգուտն էլ-
վէ կիթմէքտէ իսէ, Բրուսիա, մէգ-
ըիւր գաղալարը զապլ իթտիլտէն
պաղա, էկէր իսթէր իսէ, սայիլէրի-
նի տախի պասալ չըլնայապիլը :

«Էլաքին, էկէր շարթնամէլէրէ տէ
պիրաղ ըրայէթ իսիլէճէք իսէ, քէ-
մալ տէրէճէ հիւրմէթլէ, Տէպայա պէ-
եան իսթըլիլ քի, Ալմանեա օրտուսու
պիլիմ իլլէրիմիլէ միւտալիլէ իսթէ-
մէգ, վէ մէգըիւր ճիլնէվրա զաղէթա-
սընը Պէրլինտէ պուլունմուշ մալիլիլ
կէչէն Հոկտեմբեր այլն 12 օրնտէ իմ-
զալանմըլ օլան շարթնամէլտէն քեամի-
լէն պիլիսպէր պուլունմուշ օլմադ տըր :

«Մէգըիւր շարթնամէլ տէ քեամի-
մա, Ալմանեա օրտուսուտն, Էլն,
Օպ, Գօթ տ'Օր, ժիւրա, Հօթ Սաօն,
վէ Տուպ նաման ալթը բարէ գաղալա-
րը պօշալթըպ տիշարը չըգլմաք, վէ
զապլ օրտուսուտն մըգտարը 50.000
նէֆէրէ իստիլիլմէսի գարալիլ օլուպ
պիլմիլ իսթ :

«Պրանսա, պու կիւնտէն 1872 սէ-
նէսի մայիս 1 ինէ տէկին, 650 միլիօն
Պրանսիլ քի պիր մէպլաղ էօտէմէքլիլի
իւզէրինէ ալթը տըր, վէ եալընըլ,
մէգըիւր շարթնամէլտէ պու 650 միլիօն
Պրանսիլ էօտէմէքլիլի տայիլ օլան
շարթ պէնտիլին ինրա իսիլմէտիլին-
տէ տիր քի, Ալմանեա օրտուսու,
թէքը իսիլիլ կիթմիլ օլտուգլալ մէգըիւր
ալթը բարէ գաղալարը թէքրարէն
զապլ իսթիլիլմէք տիր :

«Պիլ եալընըլ հարա թաղմիլնաթը-
նըն թէտիլիլմէք պօրճուլ օլուպ, պաշ-
գա հիլ պիր շէյէ պօրճուլ տէյիլիլ :

«Կէօրիւնիւր քի, Տէպա նամ զա-
ղէթա, իլլին պու հալինի անլամալմըլ
տըր :

—Պրանսան Սէն Սիմօն նամ շէհ-
ըրնտէ, պու տէֆա, 97 եալընտա պու-
լունմա շէնէ նամ պիր էսքի օֆիլիալ
վէֆաթ իլլէմիլ տիր :

Մէրգուլ օֆիլիալ, 1793 սէնէսիլ-
տէ իսթմէթի ասքէրիլէ կիրմիլ օ-
լուպ, Շըմալ մուհարէպէլէրինի քեաֆ-
ֆէսիլտէ տախի հաղըր պուլունմուշ
տուր :

Մէրգուլ Մըքըրտա, Պոնաքարթիլն
վէ Գլէպէրին գօմանտաթ թաշթընտա
պուլունտուլու հալտէ, Բիրամիլտէր,
Գահիլէ, Եաֆա վէ Սէն Սիմօն տ'Աղըր

մուհարէպէլէրինտէ գաղալ իթմիլ,
պատէհու Ալթմէրիլի մուհարէպէսիլ-
տէ, վէ օնտան սօնրա տախի, վալ-
րամ, Լիւզէն, Պօլէն վէ Լէյըլիկ մու-
հարէպէլէրինտէ, վէ 1814 սէնէսիլտէ
տախի Մահանա մուհաֆաղաքնտա
հաղըր պուլունմուշ տիր :

Հէնէ, եիւզպալըլըք բայէսիլտէն
եօգարը չըգլմալմըլ, վէ Պոնաքարթիլ
իմէրաթօրլուղու պուլունմիլտէ տիւշ-
տիւքտէ (1815 սէնէսիլտէ) քէնտի
տօղտուղու քէոյէ չէքիլիլ, օրատա
հէր քէսիլն հիւրմէթ ու ըրայէթի թաշ-
թընտա, էօմիլիւնի պաղը գալան
գըսմընը կէչիլմիլ տիր :

—Րօմանտա, Բարիսիլ Սիէքլ նամ
զաղէթատան, աթիլտէքի սուրէթտէ
եաղըլմըլ տըր :

«Պէրլինտէր վաղաքը, վաթիլգան
սէրայը էթրաֆընա վաղ իսիլմիլ օլան
իթալալը մուհաֆըղ ասաքիլինիլն
պուլունմիլտէ օրատան գալըրըլմա-
սընտա գարալ գըլմիլ տըր :

«Մահէլիլ հիւրմէթլէր, մէգըիւր
գարաղօլ մէվգըսընը, պուլունմալ
սէնէ մուգալտէմ, պիլգալթ գարալ-
նալ Անթօնէլիլին (Բաքանըն ըլլիսի
վիւքէլաք) նիմ'ըսմի թալապը իւզրէ
վաղ իլլէմիլտէ իսթի, չիւնքի միւմաի-
լէյի գարալիլ, Բաքա սէրայընը, է-
հալի թէճէմիւլէրինի վէ իստիլմանէ
կէօթէրիլտէրինի ինթիլմանտէն պուլու-
նան նէթիլմէլէրինէ գարը մուհաֆա-
ղա իթմէք իսթէր իսթ :

«Րօմա, իթալեա ասաքիլի թարա-
ֆընտան զապլ օլունտուլունտան պէ-
րու, ասալ օլ եօլտա պիր վաղալ գու-
հուր իթմիլ օլմադըլնտան, ալէքեար
պիր շէյ տիր քի, մէրգուլմա գարա-
ղօլ ասաքիլինի տախի պիր հաճէթ
պուլունմալգալա իսթ, վէ Պէրլինտէր
վաղաքը, մէգըիւր գարաղօլ մէվգը-
սընը գալըրմաղ իլլին իթալիլ պիր
Պուրսաթ օլմուշ տուր :

«Իթալեա հիւրմէթիլ, պու գարա-
րը վիրմէքլէ, պիլգալթ տօգուգուլունու
Պիոսուն քէնտի իլգար իլլէմիլ օլտու-
ղու ալ գուլի շէտիլտէն մուլաֆըղ սու-
րէթտէ հարէքէթ իթմիլ տիր :

—Հէր մէմալիլին թէլէկրաֆ մու-
մէլաթընա, օրթա պիր գարալ վիրմէք
իւզրէ, հէր տէվլէթ թարաֆընտան
կէօնտէրիլէն վէքիլլէրտէն իսպարէթ,
Րօմա շէհիլնտա, պիր թէլէկրաֆ մէճ-
լիսի քիւշտա իսիլմիլ օլտուղու մալիլմ
տիր :

Մէգըիւր մէճիլին աղալարընտան
պիրիսի տախի, ինկիլթէրալտանԱմէրի-
գաեա իլլէթտիրիլէն պիր թէլէկրաֆըն
գուլմալտանտը վէքիլլէրտէն պիրիսի
օլան Մ. Սիլըս Յիլտ օլուպ, իթալիլ
նամ Մաղէթմալտէ պէեանընա, մէր-
գուլմ գալթ, պուլունտան մալգալտէմ
պիր տէֆա մէյտանա չըգարըլան ֆա-
գալթ սօնրալտան եիւղ իսթիլ պըրա-
գըլմըլ օլան պիր թասալթուրու թէք-
րարէն էլէ ալաճաղընը պէեան իլլէմիլ
տիր :

Մէգըիւր թասալթուր շունտան ի-
պարէթ տիր քի, անը իմալալմըլ օլան
հէր տէվլէթ, Լիլթօպա իլն Ամէրիգա
տարալտան վաղ իսիլմիլ պուլունտան
թէլէկրաֆ իսթթըլընա, մուհարէ-
պէ վաղթիլտէ ալթա տօգուլունմաեա-
ճաղ, վէ պաղալարընտա տախի տօ-
գուլունտուլունմաճաղ տըր :

—Իթալեա զաղէթալարը, իթալ-
եանըն էն մէշիւր իլթիլալ էպալալըն
օլան Մաճիլինիլն, Լիւկանօ շէհիլնտէ
աղըր իստիլալ եալթմալգալ օլտուղու-
նու պէեան իթմէքտէ տիրլէր :

—Րուսիա հիւրմէթիլ, մալսուտէն

Մէվալթօր իլլին օլարաղ, պիր գօմի-
սիօն իթալալ իլլէմիլ տիր :

Մէգըիւր գօմիլսիօն մէմուրիլթի
Մէվալթօր օլուն, իլթուտէ պիր ալթ
ու իթա իմանըմը, եօգսա հէմ թիւճ-
ճարըլա վէ հէմտէ մուհարէպէեհ
մալսուտա պիր իման օլապիլիպ եալստ
օլմաեաճաղընը թէֆիլիլ իթմէքիլթ-
տէն իսպարէթ օլաճաղ տըր :

Իլթ գարալ շունտան իսպարէթ օլա-
ճաղ տըր քի, թէվարիլտէ պիլիլալ
պիր եէր թուլմուշ օլան Մէվալթօր
շէհիլ, թէքըրալէն քէնտի գալէալարը-
նը տիրէլէք, իսթիլքեամ վիլիլմիլ
պիր մահէլիլ մի օլաճաղ, եօգսա, ալթ
պիր շէհիլ մի գալաճաղ տըր :

—Մարսիլեա թապ ու նէշը օլուն-
նան զաղէթալարտան պաղըլարընըն
պէեանընա, շէհիլ մէգպուլուն Պէլէ-
տիլէ Մէճիլիլ, Մ. թիլէրին տօղմուշ օլ-
տուղու իսանէյի սաթըն ալաճաղ, վէ
գարալտուլուն իւզէրինէ տախի, պիր
ալէալմէթ թալթալալ վաղ իսթէճէք ի-
միլ :

Մ. թիլէր, Մարսիլեա շէհիլնտէ տօղ-
մուշ իսթ :

—Պրանսան շալիլ շէհիլնտէն ա-
լընտ իսպարէլէր, մահէլիլ մէգպուլ-
տա, էմալի նալտիլէն կէօրիլէպիլէն
պիր պօրա գուհուր իթմիլ օլտուղունու
պէեան իթմէքտէ տիրլէր :

Գըլթալ պուլունտան սանտալարըն
քեաֆֆէսի տախի բարալանմըլալ, ի-
մանտա պուլունտան կէմիլլէրտէն չօղու,
աղ չօղ գէտէլէնմիլլէր, վէ գարալտա
տախի, Գուրան նամ բամուղ ֆապրի-
գասընըն օճաղը տէվիլիլ, ալթընտա
գալանլարտան տէօրթ նէֆէրի էգիլիլ
վէֆաթ իթմիլլէր, վէ օն ալթընէֆէ-
րի տախի, աղըր սուրէթտէ եարալան-
մըլալ տըր :

—Գօմիլն իսեանընտ ըլք չօղ գա-
րըլար տախիլ պուլունմուշ օլտուղու
կիպի, պիր չօղ տախի չօղու չօճուգ
տախիլ պուլունմուշ տիր :

Վէրալալտա մէճիլն գուրմուշ օլան
տէօրիլնէհիւ հարալ տիլմալ պու տէ-
ֆա թէքըրալէն աղալ մէճիլ իթմէյէ
պալալեալ, պիր թաղըմ Գօմիլնիլթ
մահպուլարըն մուհաքէմէսիլն պաղ-
մըլ տըր :

Պուլարըն իլլինտէ, չու աթիլտէրի-
լէր տախի պուլունմալալալ իսթ :

Պուլարիլ, 19 եալընտա վէ սանտըլ
տախի պաղըրճը օլուպ, Միլլէթ մու-
հալթ ասաքիլինի 94 ինճի թապու-
լունտա տախիլ պուլունմուշ, վէ վանլ
նամ գալէալալ, Հիւրիլմէթ ասաքի-
լինէ գարըն շէտիլ սուրէթտէ գալթա
իլլէմիլ, պատէհու, Բարիսիլ Րիւ Սէն
Րօլ նամ սօգաղընտա պուլունտան մէ-
թէրիլտէ տախի գալթալ իսթիլ, գալ-
ալալտան եարալանմըլ իսթ :

Մէրգուլ կէնճ Գօմիլնիլթ, սալտէ-
ճէ Պրանսալտան սիւրիլին իսթիլմէյէ
հիւրմ օլունտու :

Մարթ, անճաղ 14 եալընտա օլուպ,
Պուլար Մահէլիլ նամ ճալտտէտէ,
մէթէրիս ինչալալալ եարալմ իթմիլ,
վէ եանընտա պուլունտան ճէպիլտէն
պիլթէն տէկին, Հիւրիլմէթ ասաքի-
լիլ իւզէրինէ աթէլ իթմիլ իսթ :

Մէրգուլ չօճու տախի, կիլիլիլի
եալընա վալը օլան տէկին օրատա
գալմաղ իւզրէ, պիր իսլահիլանէյէ
կէօնտէրիլմիլ տիր :

Թէլիլ, 16 եալընտա օլուպ, Վիլլէթտէ,
Մաղալտա, վէ Լարթթէթտէ պուլուն-
նան մէթէրիլտէտէ, Հիւրիլմէթ ա-
սաքիլինէ գարըն գալթալ իլլէմիլ իսթիլ
Մէրգուլմուլ գարընտալընըն գարընը,
անը գուրթարմաղ իլլին հարալ տիլիլ-
ընա ընճա իլլէտի, վէ մէրգուլմա իլլ

պուլաճաղընը, վէ տայիլմա կէօղիլ իւ-
զէրինտէ օլաճաղընը վատ իլլէտի :

Հարալ տիլմալ, մէրգուլմէյիլն ընճա-
սընը գալթալ իլլէմիլ տիր :

—Պու տէֆա, իմէրալթօր Նաբօ-
լէօնուն, Թիւլիլըրի սէրայընտա պու-
լունտան շարապալար տախի, Պրանսա
հիւրիլմէթի մարիֆէթի իլն սալթըլալ,
մէգըիւր շարապալար 370.000 Պրանս
(14.800 ինկիլիլ լիւրաք) թուլմուշ
տուր :

—Պրանսանըն Լօար նէհիլ իւզէրին-
տէ Սանսէր նամ շէհիլն քէօրիլալա-
նիւ, պուլարալ ալթալ կէօթիլլիլլէր
տիր :

Մէգըիւր քէօրիլ, չըմէնտըլէր
քէօրիլալ օլտուղունտան, չըմէնտը-
ֆէր գուլմալալալալ, սայիլ մահէլիլտէն
պուլունտան սթաիլօլարընա իսպար
կէօնտէրիլ տիր քի, մէգըիւր չալը,
Սանսէրտէ կէչմէքիլինի կիւճիլլէրինի
միւլթէրիլէրէ պիլտիլիլալ, վէ մա-
հէլիլ մէգպուլունտան կէչիլլիլմէք իւզրէ
մալ տախի գալթալ իթմէսիլլէր տէյիլ :

—Էկէր, ժուրնալ տը վիւղիլէր նամ
զաղէթատա օգուլունալ աթիլտէքի վա-
ղա սահիլ իսէ, Բէհիլ Պիլմաղ, Պը-
րանսա հիւրիլմէթինէ իրալ իլլէմիլ
օլտուղու նօթալընտա գիլթ իլլէտիլ
թէհտիլտիլ մէվգըլ ինրայէ գօյմա-
եա պալալմըլ տըր :

Բէլիլն նամ շէհիլտէ (հալէա Ալման-
եա ասաքիլի ետիլտէ ընճին պու-
լունտան պիր Պրանսալ շէհիլտէր), պա-
ղը Պրանսալար իլն Պալիլէրա ասաքի-
րի պէյիլտէ պիր գալթալ վաղալ
պուլունտանտան, Բրուսիալար, պիր
Պրանսալ թուլթուպ, ընճին մաղալմըն-
տա ալթ գօյմալալալ տըր :

—Գօմիլն ընճին մաղալմընտա
թուլթուպ սօնրալտան գուրչունալ թուլթ-
մուշ օլտուղու զապլթիլլէրին տուլ գա-
րըլարընա վէ էօքսիլ չօճուգլարընա
պիր մուլլէնէթ օլմաղ իւզրէ, Յիլա-
րօ նամ զաղէթանըն քիւշտա իլլէմիլ
օլտուղու իսեանէ տէֆիլլէրինէ իմալ-
լանմըլ օլան մէպալընտէքիլն 224.880
Պրանսալ պալիլ օլմուշ տուր :

—Պրանսանըն շիլմիլիլ իսթիլլէր
նաղըրը Գօթ տը Բէլիլալ, Բըքէն
Պիլմաղըն նօթալալ ճէվալ օլմաղ
իւզրէ, Պէրլինտէքի Պրանսա սէֆէրի
մարիֆէթի իլն, Բրուսիա հիւրիլմէ-
թինէ պիր էլիլալ կէօնտէրիլ տիր :

—Մ. Կալմէթիլ, պիր գալ կիւն
Մարսիլալալ գալալալտան, վէ քէն-
տի թարաֆիլլէրինէ թէհամիլլէր ի-
սթիլ պէրէմէքլիլն իթմիլալտէն պու-
լունտուլունտա պէեան վէ օլ պալտէ
քէնտիլլէրինէ իսթալալ իթտիլտէն
սօնրա, քէնտի միւլթալիլլէրինէ լըտ-
րողք) իլլալար թէլէքըիւր իլլէմէք ի-
չին, շէհիլ մէգպուլունտան թուլտա կիթ-
միլ տիր :

—Գօմիլն մարիֆէթի իլն գուրչունա
թուլթուլունտա օլան զապլթիլլէրին ֆա-
միլալար իլլին թօրանան իսեանէյէ,
Պրանսա պանգալալտան տախի 6000
Պրանս ինտա օլունմուշ տուր :

—Պրանսանըն Լիօն շէհիլնտէ, պիր
էօլալ իսթըրը թուլթուլունտա տուր :

Մէրգուլ իսթըրը պիր չօղ վաղըթ-
տան պէրու, շէհիլ մէգպուլ մէգար-
ըլընտա կէօմիլլէն գալթալարըն մէ-
գարընը, կիճէ վաղթիլ ալալ, վէ չիւ-
եօն եալմաղ իլլին, սալալարըն քէսէր
իլլէ :

Միլիլ Վ. Պ. Պ. Պ.
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալթալալալ Քիւնէլմիլլէր Գաղալընտա
Պ. 29 իսթ իսանընտա :